

Sygn. akt VIII U 1156/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013 r. w Gdańsku

sprawy **W. R.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 28 maja 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu W. R. prawo do emerytury od dnia 1 maja 2013 roku i stwierdza, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1156/13

Artykuł I. U Z A S A D N I E N I E

Decyzją z dnia 28 maja 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu W. R. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 10 kwietnia 1974 roku do 31 grudnia 1998 roku, bowiem ubezpieczony nie przedłożył świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony W. R. domagał się uwzględnienia powyższego okresu zatrudnienia jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Ubezpieczony wskazał, iż został przyjęty do pracy na stanowisko tokarza, jednakże po pół roku pracy pracował w charakterze spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W dniu 18 grudnia 1978 roku ukończył kurs spawania elektrycznego i wówczas zmieniono mu angaż na ślusarz – spawacz.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. R. urodził się w dniu (...)

Niesporne.

Ubezpieczony w dniu 10 kwietnia 1974 roku rozpoczął pracę w Państwowym Ośrodku (...) w P., na stanowisku tokarza.

Od 18 grudnia 1978 roku ubezpieczony legitymuje się książką spawacza nr 59753, potwierdzającą, iż w okresie od 18 września 1978 roku do 18 grudnia 1978 roku odbył on podstawowy kurs spawania elektrycznego oraz w dniu 22 grudnia 1993 roku ukończył kurs spawania elektrycznego w osłonie CO₂. W dniu 30 kwietnia 1990 roku ubezpieczony ukończył zakładowy kurs spawania i uzyskał uprawnienia w zakresie szczepienia i spawania drobnych konstrukcji spawanych elektrodą otuloną i w osłonie dwutlenku węgla.

W okresie od 18 grudnia 1978 roku do 31 grudnia 1998 roku ubezpieczony był zatrudniony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w Państwowym Ośrodku (...) w P. (następnie Fabryka (...) Sp. z o.o. w P., w charakterze spawacza.

Państwowy Ośrodek (...) w P. zajmował się produkcją maszyn rolniczych. Ubezpieczony pracował w brygadzie spawaczy i ślusarzy, liczącej ok. 7 – 8 do 10 osób. Ubezpieczony, pracując w charakterze spawacza, przygotowywał elementy ślusarskie do spawania, które następnie spawał elektrycznie. Ubezpieczony spawał elementy maszyn potrzebnych do składania maszyn rolniczych, spawał urządzenia rolnicze - brony, przenośniki, sortowniki. Ok. 80 – 90% prac brygady to prace spawalnicze. Wykonywane przez ubezpieczonego prace ślusarskie miały ścisły związek ze spawaniem, gdyż przed spawaniem wymagały odpowiedniego przygotowania. Ubezpieczony był od 17 października 1995 roku przez okres jednego roku brygadzystą. Jako brygadzysta ubezpieczony zajmował się organizacją pracy, rozliczał pracowników z wykonanej pracy oraz zajmował się spawaniem.

Dowód: skierowanie do pracy, przyjęcie do pracy, kserokopie kart 1 i 2 książki spawacza, zobowiązanie z 30.12.1993r., karta spawacza, zaświadczenie z 30.04.1990r., pismo z 17.10.1995r. w aktach osobowych w kopercie – k. 26, zeznania świadka A. M. (1) – 00:03:03 – 00:09:48 płyta CD w kopercie k. 28, zeznania świadka A. M. (2) – 00:10:02 – 00:16:37 płyta CD w kopercie k. 28, zeznania świadka F. R. - 00:16:37 – 00:22:27 płyta CD w kopercie k. 28, zeznania świadka R. U. – 00:22:27 – 00:28:25 płyta CD w kopercie k. 28, zeznania ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony – 00:28:45 – 00:37:45 płyta CD w kopercie k. 28.

W dniu 6 maja 2013 roku ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 33 lata i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 10 kwietnia 1974 roku do 31 grudnia 1998 roku.

Decyzją z dnia 28 maja 2013 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na fakt, iż ubezpieczony nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Niesporne.

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych, aktach osobowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. M. (1), A. M.

(2), F. R., R. U. oraz zeznaniom ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony jako spójnym, zgodnym oraz wzajemnie się potwierdzającym, a ponadto zgodnym z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Artykuł III. Odwołanie ubezpieczonego W. R. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie jest członkiem OFE. Bezspornie zatem, ubezpieczony, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebytych do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia ubezpieczonego od 10 kwietnia 1974 roku do 31 grudnia 1998 roku.

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy

w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych, akt osobowych, z zeznań świadków oraz z zeznań ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Należało zatem oprzeć się z jednej strony na zachowanej dokumentacji pracowniczej, a z drugiej na dowodach w postaci zeznań świadków przesłuchanych w sprawie oraz z zeznań ubezpieczonego.

Po przeprowadzonym postępowaniu dowodowym Sąd stwierdził, iż ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie od 18 grudnia 1978 roku do 31 grudnia 1998 roku. Sąd zważył, iż w dniu 18 grudnia 1978 roku ubezpieczony ukończył podstawowy kurs spawania elektrycznego. Sąd zważył również, iż w angażach figuruje nazwa stanowiska pracy ubezpieczonego jako ślusarz - spawacz. Jednakże, jak już zostało wskazane i co należy podkreślić, o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Charakter wykonywanych przez ubezpieczonego czynności w spornym okresie Sąd ustalił na podstawie zeznań przesłuchanych w sprawie świadków. Współpracownicy ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia – świadkowie A. M. (1), A. M. (2), F. R., R. U. - zgodnie zeznali, iż ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w spornym okresie wyłącznie jako spawacz. Świadkowie podali zakres wykonywanych przez ubezpieczonego obowiązków zawodowych. Zdaniem Sądu, przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z nim w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy. Zatem wysnuć należy z powyższego wnioski, iż przesłuchani świadkowie najlepiej zorientowani są co do charakteru i specyfiki pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować ich wiarygodność w zakresie ustaleń dotyczących charakteru pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Zeznania ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony znalazły odzwierciedlenie w zeznaniach świadków. Ponadto, jak zostało ustalone, ubezpieczony posiada od 18 grudnia 1978 roku uprawnienia do spawania.

W związku z powyższym, wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego w okresie od 18 grudnia 1978 roku do 31 grudnia 1998 roku wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych. W tym okresie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, tj. pracę spawacza, wymienioną w wykazie A, dziale XIV, poz. 12 cytowanego rozporządzenia, tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym.

Uwzględnienie ww. okresu zatrudnienia wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym. W ocenie Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ ukończył 60 rok życia,

udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, a także spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Z wyżej przytoczonych względów, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami zmienił decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od miesiąca wniosku o emeryturę, mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej.

Działając na podstawie przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd stwierdził, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego w spornym okresie, mających wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia, nastąpiło na etapie postępowania sądowego – w oparciu o zeznania świadków, ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony.

SSO Elżbieta Trybulec - Czernek